

У контексті застосування новітніх ІТ технологій у процесі викладання на юридичному факультеті КНЕУ видається доцільним запропонувати такі заходи:

- створити медіатеку курсів відеолекцій з правових дисциплін;
- самостійну роботу студента і контроль за самостійною роботою студента перенести в on-line середовище;
- у процесі проведення семінарських і практичних занять ширше застосовувати спеціальні інструменти для спільної праці: Google docs і Sharepoint.

Мачуська І.Б., старший викладач,
кафедра цивільного та трудового права

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

У сучасних умовах, коли проблеми взаємодії людини й природи набувають значення загальнонаціональних пріоритетів, сформувалася й отримала своє конституційне закріплення відносно нова функція держави — екологічна, спрямована на гармонізацію відносин суспільства й природи, забезпечення оптимального врахування економічних та екологічних інтересів суспільства за безумовної першості екологічних.

Стаття 16 Конституції України встановила, що забезпечення екологічної безпеки й підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи — катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави. Реалізація цієї функції держави здійснюється в тому числі й через освітню діяльність у ВНЗ, яка повинна забезпечувати раціональне природокористування, охорону довкілля, цілеспрямоване управління довкіллям в інтересах суспільства.

Серед завдань викладачів екологічного права у ВНЗ, ключовим є підвищення відповідальності кожного громадянина України, в тому числі й студентів за стан навколишнього природного середовища, засвоєння практичних правових екологічних навичок майбутніми спеціалістами. Загальна проблема підвищення якості освіти з усіма її передумовами успішно буде вирішуватися тільки тоді, коли студент уже з першого року навчання буде знати основи права, в тому числі й екологічного, буде мати можливість реалізувати своє конституційне право на безпечне для життя й здоров'я довкілля через виконання головного конституційного обов'язку як громадянина України — не заподіювати шкоду природі, відшкодовувати завдані ним збитки.

У той же час, вимоги сьогодення, зобов'язують викладача не тільки надати студенту знання щодо нормативно-правових актів, практичного їх застосування. Не менш актуальним є питання щодо наукової складової дисципліни.

Наука екологічного права відносно молода. Початок її розвитку в Україні спостерігається в 60—70 х роках минулого століття і пов'язані з дослідженням правових проблем охорони навколишнього природного середовища такими видатними науковцями, як В.Л. Мунтян, Ю.С. Шемшученко, Б.Г. Розовським.

Новий етап становлення науки екологічного права, після проголошення незалежності України, знайшов своє відображення в працях Ю.С. Шемшученко, А.П. Гетьмана, В.І. Андрейцева, Н.І. Титової. Реалії часу диктують нові вимоги у сфері правових досліджень. Для сучасної науки вже недостатньо утвердити систему знань і прийомів роботи з ними — необхідне постійне вдосконалення й пошук нових підходів до дослідження як відомих правових явищ, так і впровадження інноваційних правових конструкцій.

Медвідь Л.А., канд. пед. наук, доц.,
кафедра педагогіки та психології

КЛАСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЕФЕКТИВНО ВПРОВАДЖУЮТЬСЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Постановка проблеми. Актуальність теми зумовлена світовими глобалізаційними та інтеграційними процесами, які поставили перед сучасною вищою школою такі провідні завдання: підготовку фахівців, здатних швидко реагувати на зміни у соціально-економічному середовищі, адап-

тувати свою професійну діяльність до нових умов, володіти незаперечними конкурентними перевагами. Одним із напрямків реалізації поставлених завдань є впровадження у навчальний процес інноваційних технологій.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема впровадження інноваційних технологій у вищій національній освіті є пріоритетною серед психолого-педагогічних досліджень. Нині плідно розробляються такі її аспекти: методологічні (І.М. Дичківська, Г.Б. Корнетов, А.С. Нісімчук, О.С. Падалка, С.О. Сисоева, О.Т. Шпак, Н.Р. Юсуфбекова), аксіологічні (М.С. Бургін, М.В. Кларін), практиологічні (С.М. Седова, А.І.Прігожин), методичні (А.А. Вербицький, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська, Н.Г. Опухова, Е.А. Плеханов), але недостатньо розроблено питання класифікації інноваційних технологій, як ефектно впроваджуються у вищій економічній освіті, що й склало мету нашого дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проаналізувавши і узагальнивши досвід Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (далі КНЕУ), вважаємо, що успішному впровадженню нової парадигми освітньої діяльності, зокрема, переходу від викладання дисципліни до освоєння науки сприятиме низка інноваційних технологій, які представлені у наступній класифікації.

Діалогові технології пов'язані зі створенням комунікативного середовища, розширення простору співробітництва на суб'єкт-суб'єктному рівні: «учень-учитель», «учитель-автор», «учень-автор» та ін. Креативно налаштований професорсько-викладацький склад використовує на лекційних заняттях такі види лекцій: лекція-діалог, лекція-консультація, лекція-провокація; на семінарських та практичних заняттях переважають бесіда, дискусія, диспут.

Структурно-логічні технології навчання, які являють собою поетапну організацію постановки дидактичних задач, вибору засобів їх розв'язання, діагностики та оцінки одержаних результатів. Найпоширенішими є інтелект-карти, які поступово витісняють структурно-логічні схеми.

Ігрові технології — ігрова форма взаємодії педагога і дітей, яка сприяє формуванню вмінь вирішувати завдання на основі комплексного вибору альтернативних варіантів через реалізацію певного сюжету. В освітньому процесі використовують театралізовані, ділові, рольові, комп'ютерні ігри, імітаційні вправи, ігрове проектування та ін.

Інтеграційні технології — це дидактичні системи, які забезпечують інтеграцію різнопредметних знань і вмінь, різних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів, навчальних тем, навчальних проблем та інших форм організації навчання. Це, як правило, бінарні та інтеграційні лекції.

Тренінгові технології — це система діяльності по відпрацюванню певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання типових задач у ході навчання (тести, психологічні тренінги інтелектуального розвитку, розв'язання управлінських задач). Студенти КНЕУ віддають перевагу таким видам тренінгів, як управлінський, корпоративний, відеотренінг, соціально-психологічний, комунікативний, лідерства, бізнес-тренінг.

Починаючи з 2000 року кафедра педагогіки та психології проводить тренінг-курси для викладачів університету: «Сучасні методи навчання», «Формування психолого-педагогічної компетентності викладачів університету», «Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін», «Технології інноваційного навчання в економічному університеті».

Висновки:

1. Ефективність впровадження інноваційних технологій залежить від рівня професіоналізму професорсько-викладацького складу та готовності студентів навчатись за сучасними технологіями, а також від мети та завдання конкретної технології.

2. Вони сприяють формуванню професійних і особистісних компетенцій економістів щодо здатності швидко реагувати на зміни у соціально-економічному середовищі та адаптувати свою професійну діяльність до нових умов.

Мищук М.О., к.ю.н.,
доцент кафедри цивільного та трудового права

НАУКОВІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Трудове право України, як одна з провідних галузей у системі національного права України, виступає основним регулятором трудових відносин найманої праці, є гарантом забезпечення трудових прав працівників в сучасних ринкових умовах України. Зазначене й обумовлює постійний інтерес до науки трудового права вчених-правознавців та обов'язковість вивчення дисципліни «Трудове право» студентами, що навчаються за спеціальністю «Правознавство» у ВНЗ Украї-